

Diós Bence, Vágó Béla, Szalma László:

Fókuszban a távolugrás

(2009-es berlini-, és 2011-es daegui Világbajnokság összehasonlítása)

Bevezető

Mindig nagy érdeklődésre tart számot a különböző világversenyek összehasonlítása, hiszen ezek segítségével érzékelhetők az egyes versenyszámok népszerűségi, színvonalbeli változásai. Az egyes versenyek hosszú távú összehasonlítása révén számottevően kimutatható, hogy az adott versenyszámban, milyen változási tendenciák figyelhetőek meg. Mely nemzetek képviseltetik magukat döntő többségben, milyen nevezési szinteket állapított meg a nemzetközi szövetség, hány cm-es eredmény kellett a selejtezőből a döntőbe jutáshoz stb. Alábbi írásunkban mi is ebben a szellemben hasonlítottuk össze, a 2009-es berlini és a 2011-es daegui Világbajnokságok távolugró eredményeit és mezőnyét, mind a nők, mind a férfiak esetében.

Női mezőny:

2009-es berlini Világbajnokságra az IAAF nevezési „A” szintje 672 cm *(mely szint elérése egy nemzetből maximum 3 fő indulását jelenti)*, míg a „B” szint 662 cm *(melynek elérése csak egy versenyző indulását eredményezi országonként)* volt. Az indulás jogának megszerzése 2009-ben összesen 37 hölgynek sikerült. Közülük 19 fő tudott abban az évben egyéni rekordot ugrani. 12 versenyző érte el a „B” szintet, és 25 fő ért el „A” szintes eredményt.

Berlinben 25 nemzet képviseltette magát, míg 2011-ben már 27 nemzet legjobb távolugrói indultak. Berlinben az oroszok, míg Daeguban az USA indított 4 versenyzőt *(mivel a három „A” szintes ugró mellett a címvédő is indulhatott)*. Három versenyző Berlinben az USA-t, Németországot és Ukrajnát, Daeguban pedig az oroszokat képviselte. Két versenyzőt neveztek Berlinre (BRA, CAN, EST), Daegura pedig (BRA, GER, LAT, BLR). Berlinben 7 nemzet indított legalább két versenyzőt, míg ez a szám két évvel később 6-ra csökkent. Berlinben 18 országot képviselt 1-1 fő, Daeguban pedig 21 nemzet távolugrói reprezentálták hazájukat egyedül.

Berlini 12-es döntőbe 9 nemzet szereplői harcolták ki a részvételi jogot, érdekes, mert Daeguban is ugyanez az arány jellemezte a résztvevőket. 2011-ben, Daegura a szintek 3-3 centiméterrel emelkedtek (a berlini „A” és „B” szinthez képest), azaz míg az „A” szint: 6,75 m, addig a „B” szint: 6,65 m lett. Ez már csak 36 hölgynek sikerült. Közülük is csupán 15 szereplő tudott az utolsó évben egyéni csúcst elérni. Erre a világbajnokságra is 12 távolugró hölgynek sikerült a „B”-, és 22-nek pedig az „A” szintet megugrania. Ám itt már voltak olyanok is, akik nem érték el a szinteket (2 fő), azonban hazájukban ők voltak a legjobbak és így jogot szerezhettek az indulásra. (A szabály szerint minden IAAF-es tagállam egy versenyzőjét szint nélkül is indíthatja a versenyen). A vizsgált Világbajnokságokon a 12-es döntőt megelőző selejtezőket egy időpontban 2 azonos irányú, - egymás mellett elhelyezkedő távolugró helyen rendezték. Még 2009-ben a verseny program 7. napján volt a selejtező, addig azt 2011-ben a Vb első napján bonyolították le. (Mind az köztudott, a selejtezőkön a távolugrók maximum három kísérletet tehetnek, azonban a szint megugrása esetén be kell fejezniük a selejtezőt).

A berlini kvalifikációs versenyt sikerült mindenkinek mérhető eredménnyel zárnia. Ez Daeguban annyiban módosult, hogy volt 1 versenyző, akinek nem sikerült a három belépést elkerülnie. Még egy érdekesnek mondható adat, hogy Berlinben ketten voltak, akik első ugrásra elérték a fináléra kiírt szintet, így ők egy ugrással be is fejezték selejtezőjüket, míg ez a szám Daeguban már 3-ra emelkedett.

Az automatikus döntőbe kerüléshez legalább 6,75 m-es eredmény kellett mindkét versenyen, vagy bent kellett lenni a legjobb 12 eredményt elérték között. Az automatikus bekerülés Berlinben 3 atlétának sikerült, míg Daeguban már 5 hölgynek.

Itt emelnénk ki, hogy mindkét évben a kvalifikációs versenyeken elért legjobb eredmény 6,86 m volt, amit Berlinben Naide Gomes portugál versenyző ugrotta, míg Daeguban ezt az eredményt a brazil színeket képviselő Maurren Higa Maggi érte el. A döntőhöz szükséges minimum eredmény tekintetében, csak 1 centiméterben tért el a két verseny, azaz 652 cm, és 651 cm kellett a 12-be jutáshoz.

A selejtezőket másképpen összehasonlítva: Berlinben valamiért nem voltak olyan kiugró teljesítmények az egyéni eredményeket nézve, mivel senki nem érte el az évi legjobbját. Daeguban, az évi legjobb eredményt ezzel szemben 2 hölgynek is sikerült megugrania *(ők inkább a mezőny végén helyezkedtek el)*. *Persze minden rutinos versenyző tudja, hogy a selejtezőket sikeresen túl kell élni, nem pedig egyéni csúcsot ugrani – az maradjon a döntőre!*

Döntők:

2009. augusztus 23-án került megrendezésre (16: 15) Berlinben a hölgyek távolugrók fináléja 12 versenyző részvételével. Két évvel később ezt az eseményt augusztus 28-án bonyolítottá le (18: 15).

Mindkét versenyen 3 ugrás állt a versenyzők rendelkezésére, hogy a nyolcas döntőbe kerülhessenek, ahol további 3 kísérletet tehettek. *(A negyedik és ötödik kísérletnél az első három kísérlet után kialakult erőssorrend fordított szólítása alapján bonyolódik le, míg a 6. sorozat előtt az addigi 5 sorozatot veszik hasonlóképpen figyelembe)*. Berlinben a 8-as döntőhöz 6,62 m-es eredményre volt szükség, Daeguban ehhez elég volt a 6,44 m-es teljesítmény is.

Amíg a dobogóra történő felálláshoz Berlinben 6,80 m-es eredmény kellett (Karin Mey Melis), addig Daeguban 6,76 m-es „is” elég volt (Ineta Radevica). A második fokra Berlinben Tatyjana Romanovna Lebegyeva állhatott fel 6,96 m-es eredménnyel, Daeguban szintén egy orosz versenyző Olga Kucherenko (6,77 m) került mindössze 1 centivel megelőzve a harmadik helyezetett.

A győztes: 2009-ben Brittney Reese 7,10 m-es az évi legjobb eredménnyel, és meglepetésre (vagy mégsem) 2011-ben is ő diadalmaskodott, viszont akkor már 6,82 m-es ugrás is elég volt a bajnoki címhez.

A két versenyt összehasonlítva elmondhatjuk, hogy Berlinben sokkal jobb, és kiugróbb eredmények születtek. Daeguban feltételezésünk szerint a versenyzők többsége az időátállási nehézségeket nem tudta teljesen összeegyeztetni a formába hozással. Mindkét verseny izgalmas és fordulatokban gazdag volt, de ha csupán az eredményeket nézzük, akkor Berlint mondhatjuk színvonalasabb versenynek.

1. táblázat (az eredmények méterben értendők)

Női távol	1. hely	2. hely	3. hely	8-as-döntőbe jutáshoz	Kvalifikációs minimum	Részvételi szint
Berlin	7,10	6,96	6,80	6,62	6,52	A: 6,72 B: 6,62
Daegu	6,82	6,77	6,76	6,44	6,51	A: 6,75 B: 6,65

Férfi mezőny:

A nőkhöz hasonlóan, itt is a kikerülési szintekkel kezdjük elemzésünket, ami Berlinben „A” szint esetén: 8,15 m , míg a „B” szint: 8,05 m volt. Ezek Daegura 5-5 cm-t emelkedtek: (8,20 m, 8,10 m).

Berlinre 45 fő, míg Daegura csak 36 fő jutott ki. Ez érdekesnek tűnhet, de itt is már azt a tényt vetül fel, hogy sokkal jobb eredmények születtek 2009-ben, mint két évvel később.

Berlinben 20 főnek sikerült kvalifikálnia magát úgy, hogy 2009-ben sikerült ugraniuk egyéni legjobbjukat. 45 férfi közül 25 fő volt az, aki „A” szinttel került be a világbajnoki mezőnybe. 2011-ben a 36 versenyzőből 16-nak sikerült úgy bekerülnie a Vb mezőnybe, hogy kiváló formát mutatva már a verseny előtti időben egyéni csúcst tudott ugrani.

A versenyzők közül összesen 19-főnek sikerült „A” szinttel bekerülnie a világbajnoki indulók közé.

A selejtezőkben - mint a hölgyeknél- két csoport volt, mindkét évben. Míg Berlinben 23-22 volt az arány, addig Daeguban 18-18 főre oszlott a selejtezők mezőnye. Érdekes, hogy a nőekkel ellentétben a férfiaknál mindkét viadalon a selejtező-versenyt a 6. napon rendezték. Berlinben a férfi mezőny 36 nemzet legjobbjából került ki, melyből USA három, míg két fővel a következő országok indultak: (GBR, GER, AUS, KSA, JAM, CZE, FRA).

Daeguban a mezőny már csak 27 nemzetből tevődött össze. Négy versenyzőt indított (USA), hármat (AUS), két-két ugrók sorakoztatott fel (GER, RSA, GBR, ESP). Berlinben a 12-es döntőbe 9 ország legjobbjai kerültek be, mert USA, AUS, GBR 2-2 versenyzője is sikeresen vette az első akadályt. Daeguban a 12-es mezőnybe már 10 nemzet távolugrói versenyezhettek, mivel Németország és az USA 2-2 fővel is képviseltette magát. Mindkét Világbajnokságon 3-3 olyan versenyző volt, aki nem tudott mérhető eredményt felmutatni, és mindkét versenyen 2 fő volt, aki első ugrására teljesítette a selejtező szintet a fináléba kerüléshez.

Mindkét versenyen az automatikus selejtező szint 8,15 m volt, vagy benne kellett legyen a versenyző a legjobb 12-ben. Berlinben, és Daeguban is 4-4 versenyzőnek sikerült megugrania, vagy túlszárnyalnia a 8,15 m-es eredményt.

Legjobb ugrást a selejtezőkben Dwight Phillips az USA versenyzője produkálta. Míg Berlinben 8,44 m-es eredménnyel, addig Daeguban 8,32 m-es teljesítménnyel sikerült a 12-es döntőbe jutást kiharcolnia. A minimum bekerülési eredmények különbsége a fináléba, a nőknél látott 1 cm-es különbségű képet mutatta: Berlin: 8,01 m, Daegu: 8,02 m.

Döntők:

A döntő verseny szabályai természetesen azonosak voltak a nőkével. *(Itt is 3 ugrás állt rendelkezésre mind a 12 versenyzőnek, és további 3 kísérlet pedig a 8-as döntőbe jutott atlétának).* 2009-ben 8,06 m-es eredmény kellett a 8-as döntőhöz, 2011-ben viszont már 8,17 m szükségeltetett ehhez.

Mitchell Watt ausztrál versenyző Berlinben 3. helyen végzett 8,37 m-es eredménnyel, míg Daeguban is a dobogóra állt (2. lett 8,33 m-es teljesítményével). Berlinben a 2. helyre Godfrey Khotso Mokoena léphetett 8,47m-es ugrásával, míg Daeguban harmadik Ngonidzashe Makusha lett 8,29 m-es teljesítményével.

Mindkét általunk vizsgált versenyen, a legjobb selejtező eredményeket elért Dwight Phillips lett a bajnok. Berlinben 8,54 m-rel, míg Daeguban 8,45 m-es kiváló eredménnyel nyerte el az aranyérmet.

Összességében tekintve a két Világ bajnokságot, a férfiaknál is arra a konklúzióra juthatunk, hogy berlini távolugró verseny jobb eredményekkel bírt, mint Daegu. Dwight Phillips az elvárásoknak megfelelően megvédte bajnoki címét, ám a győzelemhez 10 cm-rel kevesebb teljesítmény is elég volt.

2. táblázat (az eredmények méterben értendők)

Férfi távol	1. hely	2. hely	3. hely	8-as döntőbe jutáshoz	Kvalifikációs minimum	Részvételi szint
Berlin	8,54	8,47	8,37	8,06	8,01	A: 8,15 B: 8,05
Daegu	8,45	8,33	8,29	8,17	8,02	A: 8,20 B: 8,10

Összefoglalás

Írásunkban az utóbbi két Világ bajnokság távolugró mezőnyét hasonlítottuk össze mindkét nem vonatkozásában. Mind a férfiaknál, mind a nőknél hasonló tendenciákat véltünk felfedezni az indulók számában és a világbajnoki szintek tekintetében. A Daegura felemelt szintek a versenyzők számának jelentős csökkenését eredményezte.

Érdekes, hogy a döntőbe kerüléshez is mindkét nemnél jelentősnek tűnő különbségek adódtak a két világvérseny tekintetében (nőknél 18 cm-rel kevesebb, férfiaknál 11cm-rel több kellett a daegui döntőbe kerüléshez). Az automatikusan döntőbe kerülés szintjét mindkét nemnél mindkét évben csak páran teljesítették, a többiek eredményeik alapján kerültek „feltöltésre” a 12-es mezőnybe.

A dobogós helyek eléréséhez viszont Daeguban már mindkét nemnél alacsonyabb eredmények is elegendőek voltak. A berlini bajnokok sikeresen megvédték címeiket, azonban jelentős teljesítmény csökkenéssel érték el ugyanezt (nőknél: 28 cm, férfiaknál 10 cm).

Távolugrásban egyértelműen az USA vezeti a domináns szerepet, hiszen mind a női, mind a férfi versenyzői a nőknél és a férfiaknál is a legjobbak között vannak. Németország versenyzői ugyan nem szereztek érmekeket, de mindkét nem esetében minden általunk megfigyelt versenyen legalább 2-2 fővel képviseltették magukat a világbajnoki mezőnyben.

Érdekesnek mondható, hogy míg a nőknél az orosz ugrók igen nagy erőt képviselnek, addig a férfiak mezőnyébe már sokkal szerényebb számban és eredménnyel találkozhatunk velük. Természetesen, az eredményekben fellelhető különbségek alapján nem állíthatjuk, hogy a versenyzők Daegura kevésbé voltak felkészültek, hiszen a távoli színhely és az azzal kapcsolatos átállási nehézségeken kívül mindkét verseny más időjárási körülmények között, esetlegesen eltérő minőségű nekifutó pályán került lebonyolításra.

A győztesek személyét tekintve elmondhatjuk, hogy a két év során újabb kimagasló tehetség nem mutatkozott, így sikerülhetett a bajnokoknak megvédeniük - még gyengébb eredményekkel is- címüket.

A jelenlegi távolugró mezőny élvonala elég kiegyenlített, sem Mike Powell (8,95 m), sem Galina Chistyakova (7,52 m) világcsúcsát nem fenyegeti senki sem, habár jövőre Olimpia lesz, és addig még könnyen feltűnhet egy-két újabb kiválóság.

Addig is szurkoljunk a világ atlétikájának és persze a hazai versenyzőinknek, hogy minél többen szerezzék meg Londonra (akár távolugrásban is) a kijutási kvótát!

Diós Bence, Vágó Béla, Szalma László